

Høringsuttalelse til *Justert ordning for hovedgudstjenesten og alminnelige bestemmelser.*

Fra Bugården menighetsråd,
Sandefjord prosti, Tunsberg bispedømme.

Bugården menighetsråd takker for muligheten til å avgi hørings svar om *Justert ordning for hovedgudstjenesten*, og vil komme med følgende synspunkter:

Høringstema 1

1a) I vår menighet:

I Bugården menighet har det alltid vært tradisjon for et rikt og godt musikkliv. I forbindelse med reformen innførte vi en musikalsk serie i den rytmiske tradisjonen. Noe er lokalt komponert av tidligere og nåværende kantor.

Gudstjenestereformen har påvirket gudstjenestelivet ved at det jobbes kontinuerlig med kvaliteten. Vi har jobbet aktivt med at flere skal involvere seg, både i arbeidet med grunnordningen, og i det praktiske gudstjenestelivet.

Gudstjenesteutvalget er tettere på med å evaluere og utvikle gudstjenestelivet.

Medliturgene har fått en tydeligere plass, de får mer informasjon i forkant av gudstjenesten for å kunne forberede seg godt. Søndagsskolen er blitt mer integrert i gudstjenesten.

Reformen førte til at Bugården menighet nå feirer nattverd i de aller fleste gudstjenester. Antallet nattverd gjester øker, ikke bare fordi vi feirer nattverd oftere, men det er også en høyere andel som går til nattverd pr gudstjeneste med nattverd. Det har vært kritiske stemmer hos oss til det å ha nattverd og dåp i samme gudstjeneste, og det å ha nattverd på familiegudstjenester. I dag gleder de aller fleste seg over at nattverden er en naturlig del av gudstjenestene, også gudstjenester med dåp. Vi opplever ofte at mange fra dåpsfølgene deltar i nattverden, og at den yngre generasjonen har et naturlig forhold til det å delta. Det er gledelig.

Kirkekaffen har alltid vært viktig i Bugården. Reformen har kanskje økt bevissthet om at fellesskapet på kirkekaffen er en integrert fortsettelse av gudstjenestefellesskapet. Vi har alltid kirkekaffe, med unntak av julaften, 1. juledag og langfredag.

I Den norske kirke: Mange klager om manglende forståelse for liturgien i nabomenighetene. Det er en frustrasjon over musikalsk mangfold.

1b) **Godt:** Flere er involvert i forberedelser og gjennomføring. Flere er synlige.

Handlingsaspektet i gudstjenesten er styrket, med bønnevandringer, økt bruk av inngangsprosesjon og evangelieprosesjon. Vi dekker nattverdbordet på en mer synlig måte enn før, vi bruker prosesjonslys og bærer inn dåpsvann, vin og brød.

Ministranter brukes nå fast, konfirmanter har synlige oppgaver. Gudstjenesteutvalg/MR har et sterkere eierforhold til gudstjenesten. Vi har hatt mye fokus på spørsmål rundt «Hva er gudstjenesten?» Menighetsmøter og temakvelder har gjort at flere forstår hva de enkelte leddene betyr, en bevisstgjøring rundt dybdene i gudstjenesten.

Nattverd på gudstjenester tilrettelagt for barn har vært nytt. Det bidrar til å levendegjøre gudstjenesten, det gir en positiv delaktighet. Bønnevandring ved nattverd åpner opp for de som er uvante med nattverd.

Dårlig: Ny liturgisk musikk fungerer fint for dem som går regelmessig til gudstjeneste, men kan være fremmedgjørende for de som går sjelden. Det var motstand mot den nye musikken i starten, det ble oppfattet som mye endringer.

1 c) Vi tror det er lurt å ikke endre for mye nå, nå begynner ting å sette seg. Det kan være hensiktsmessig å lage en ordning for hovedgudstjenesten med noe færre valgmuligheter. Vi opplever at nåværende ordning setter veldig høye krav til kompetanse og interesse hos dem som skal utarbeide en lokal grunnordning.

Menighetene bør få hjelp fra sentralt holdt til fortsatt å jobbe med involvering. Involvering er viktigere enn stedegengjøring og fleksibilitet. Vi bør framover jobbe for at flere skal finne veien til gudstjenesten, at den virker misjonerende. I Bugården vil vi fortsatt ha mye fokus på musikk og kor.

1 d) Vi har erfart av det har vært godt å gå bort fra for mye variasjon i gudstjenestene. Vi har gjort «Gudstjeneste for små og store» mer lik høymessen. Vi kan involvere ulike grupper innenfor de rammene vi har. Det er godt å hvile i en fast struktur.

Høringstema 2

Det er viktig at MR har ansvaret for lokal grunnordning. Hvis denne justeringen resulterer i en ordning som er lettere å navigere i, støtter vi en forenkling i regelverket, som skissert. Dagens ordning genererer mye byråkrati. Det er i så fall viktig at prostene er tett på mellom biskopens visitaser, og sørger for at menighetene holder seg innenfor ordningene.

Høringstema 3

Det er viktig at kirken er åpen i god tid før gudstjenesten, slik at folk kan komme tidlig, be en bønn, tenne lys, skrive bønner og legge i bønnekassen osv. Det er samtidig fint at de som kommer ser at det er aktiv forberedelse i rommet, at konfirmanter øver på prosesjon, kor eller musikere øver og at de som vil delta kan samles ved lysgloben til bønn. Vi bør bestrebe oss på at det er stille de siste 10 minuttene før gudstjenesten starter.

3b) Vi støtter en kortfattet informasjon om gudstjenesten før gudstjenesten starter. Viktig at informasjonen kun kommer der. Viktig at det ikke blir for mye informasjon. 3c) Vi støtter at alle står under første salme. Det er som oftest naturlig fordi vi reiser oss til inngangsprosesjon. At det blir lik praksis i hele Dnk kan bidra til at folk får en større trygghet på når man står og når man sitter, uavhengig av hvor man går til gudstjeneste.

3d) Det er fint at menigheten står under liturgens hilsen. Det er viktig med tydelig tegn på at man kan sette seg. Bra at det ikke gis kort informasjon i dette leddet.

3 e og i) Vi mener gudstjenesten skal starte med en bønn, men at det kan være valgfritt om dette er samlingsbønn eller Dagens bønn. Medliturg bør kunne be Dagens bønn.

3 f) Vi støtter valgfri plassering av syndsbejennelsen. Vi støtter at vi reduserer innledningsordene til ett alternativ: La oss bøye oss for Gud og bekjenne våre synder. De innledende ordene «Guds barmhjertighet er stor», er unødvendige. Disse hører eventuelt til under løftesordene etterpå.

3 g) Støtter at Kyrie er obligatorisk.

3 h) Støtter at Gloria er obligatorisk. (Bortsett fra fastetiden)

Høringstema 4

Vi vil slå at slag for at evangelieprosesjon kan fungere godt, også i en mer lavkirkelig arbeidskirkesammenheng. Evangelieprosesjon kan virke fremmed i starten, men hos oss har mange blitt glad i det, etter at vi har brukt tid på formidle hva det betyr: At Guds ord kommer ned til oss. Konfirmanter/ministranter får gjennom evangelieprosesjonen en viktig og synlig oppgave i gudstjenesten, og det styrker handlingsaspektet i gudstjenesten. Mange setter pris på en gudstjeneste som ikke bare er ord, men også sterke handlinger. I Bugården er det nå flere som savner evangelieprosesjon i de periodene vi ikke har ministranter.

Evangelieprosesjon bør være valgfritt, mens hallelujavers før og etter evangelielesningen støtter vi som fast ledd i hele Den norske kirke. Det handler om gjenkjennelse, og det bidrar til at gudstjenesten blir mindre «salmetung». Tidligere sang alle menigheter: «Gud være lovet, halleluja, halleluja, halleluja» i forbindelse med tekstlesningene.

Fint med mulighet for korsang mellom lesningene. Vi støtter forslaget helhjertet!

Når det gjelder muligheten for bønnevandring, er vi uenige i forslaget. Det å kunne vandre under nattverden har åpnet nattverden for mange, og gjort at vi blir mindre opptatt av hvem som går og ikke går. Vi støtter anliggendet om at det er viktig at ikke nattverden bare blir en av mange stasjoner i en vandring, men at det er «Nattverd med bønnevandring» og ikke «Bønnevandring med nattverd». Det er også viktig at vi har en vanlig «menighetens forbønn» i tillegg til bønnevandringen. Det er fellesskapets felles tiltale til Gud. Bønnevandringen har et mer individuelt preg, og det bør være rom for begge deler i gudstjenesten.

Høringstema 5

5a) Det er viktig å fastholde nattverdens karakter av måltid. I en ideell verden kunne vi drikket av særkalk, også ved stående nattverd, men vi ser at intinksjon har åpnet nattverdbordet for mange. Det er en god og praktisk ordning.

Fint at vi kan variere med knefall og intinksjon på ulike gudstjenester. Vi har intinksjon på gudstjenester med dåp og på «Gudstjeneste for små og store». Ellers knefall.

5b) Bra at salmen omtales for takkoffersalme. Vi har i egen menigheten byttet utdelingsord fra «legeme» til «kropp». Dette møtte ganske stor motstand i starten. Nå er folk blitt vant til det.

5c) Vi støtter at innsamling av takkeofferet inngår i nattverdliturgien. Det styrker det dialogiske aspektet i gudstjenesten. Vi bærer våre gaver og bønner fram til Gud, og vi mottar Guds gaver. Dette gir en ekstra dybde til nattverdfeiringen.

5d) Ingen mening

5e) Veldig bra at utvidet fredshilsen er kommet inn i ordningen og ikke bare står i veiledningen. Vi bruker utvidet fredshilsen her i menigheten, med en agende som forklarer hvordan det gjøres og hva det betyr. Agenden deles ut, liggende inne i salmeboken. Det er nok viktig at det blir forklart.

Mange setter pris på å utveksle håndtrykk, mens andre er usikre om dette er litt «klamt», særlig for de som ikke er så vant til å gå til gudstjeneste.

Det er viktig at utvidet fredshilsen ikke varer for lenge, man hilser på de aller nærmeste. Vi er glade for at også den forkortede nattverdliturgien innledes med prefasjonsdialogen. Den korte varianten har ikke fungert så godt («La oss lovprise Gud»). Det er viktig å ha en god og gjennomarbeidet kort nattverdliturgi til anledninger hvor det trengs.

Høringstema 6

Ingen synspunkter på dette.

Høringstema 7

Vi støtter at vi står på første og siste salme i alle menigheter. Vi fraråder at man har skriftord i tillegg til «Gå i fred. Tjen Herren med glede.» Ordets del er et annet sted i gudstjenesten.